

Bryssel 21.8.2013
COM(2013) 594 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Vuoden 2013 kertomus Euroopan unionin kehitys- ja ulkomaanavun politiikoista ja niiden toteuttamisesta vuonna 2012

{SWD(2013) 307 final}

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Vuoden 2013 kertomus Euroopan unionin kehitys- ja ulkomaanavun politiikoista ja niiden toteuttamisesta vuonna 2012

Maailman tulevaisuus perustuu vastuuseen ja solidaarisuuteen

Euroopan unionille (EU) myönnettiin Nobelin rauhanpalkinto vuonna 2012 työstä, jota se on tehnyt rauhan, demokratian ja ihmisoikeuksien edistämiseksi Euroopassa. Rauhanpalkinnon luovutustilaisuudessa pitämässään puheessa Euroopan komission puheenjohtaja José Manuel Barroso yhdisti tämän työn maailmanlaajuiseen solidaarisuuteen ja vastuuseen: ”Maanosamme on noussut hävityksestä yhdeksi maailman vahvimmista talouksista, jonka yhteiskuntajärjestelmät ovat kaikkein edistyneimpiä ja joka on maailman suurin kehitysavun antaja. Sen vuoksi meillä on erityinen velvollisuus miljoonia avun tarpeessa olevia ihmisiä kohtaan.”

Euroopalla on maailmassa keskeinen asema pyrittäessä parantamaan ihmisten elinoloja kehityksen avulla. EU on edelleen maailman suurin virallisen kehitysavun antaja, ja se antoi apua vuonna 2012 yhteensä 55,2 miljardin euron edestä¹. Vuosi 2012 oli myös muutossuunnitelman² ensimmäinen täytäntöönpanovuosi. Suunnitelmalla lisättiin EU:n kehityspolitiikan vaikutusta köyhyden vähentämisessä. Samalla edistettiin vuoden 2015 jälkeistä aikaa koskevan kehityksen valmisteluissa, joissa EU on keskeinen toimija. EU antoi lisäksi nopeasti ja päättäväisesti tukea kriisitilanteissa ja epävakaisissa tilanteissa, joista esimerkkeinä mainittakoon Sahelin kuivuus ja konfliktit Syyriassa ja Malissa.

Muutossuunnitelman toteuttaminen

Muutossuunnitelmassa, jonka neuvosto hyväksyi 14. toukokuuta 2012, esitetään aiempaa strategisempi lähestymistapa köyhyden vähentämiseen ja pyritään lisäämään EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan vaikutusta³. Tätä varten asiakirjassa ehdotetaan useita olennaisia muutoksia siihen, miten EU:n kehitysapua annetaan. Tällaisia muutoksia ovat muun muassa eriytetty lähestymistapa, jotta apu voidaan ohjata sinne, missä sitä eniten tarvitaan ja missä sillä on suurin vaikutus köyhyden vähentämiseen, toiminnan keskittäminen enintään kolmelle alalle kussakin maassa, toimien keskittäminen selkeämmin hyvään hallintoon, demokratiaan ja ihmisoikeuksiin sekä osallistavaan ja kestäväan kasvuun, innovatiivisten rahoitusvälineiden käytön lisääminen, johdonmukaisempi kehityspolitiikka ja toiminnan tiiviimpi koordinointi sekä yhteinen toiminta jäsenvaltioiden kanssa.

Muutossuunnitelmaa toteutetaan parhaillaan. Vuonna 2012 annettiin useita tiettyihin näkökulmiin keskittyviä tiedonantoja, kuten ”Sosiaalinen suojele Euroopan unionin kehitysyhteistyössä”⁴, ”Demokratian ja kestäväan kehityksen juuret: EU:n suhtautuminen kansalaisyhteiskuntaan ulkosuhteissa”⁵ ja ”EU:n lähestymistapa: selviytymiskyvyn kehittäminen hyödyntämällä ruokaturvakriiseistä saatuja kokemuksia”⁶. EU:n kehitysyhteistyöpäivillä – vuotuinen maailmanlaajuisia kysymyksiä ja kehitysyhteistyötä

¹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/137320.pdf.

² KOM(2011) 637 lopullinen, 13.10.2011.

³ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/130243.pdf.

⁴ COM(2012) 446 final, 20.8.2012.

⁵ COM(2012) 492 final, 12.9.2012.

⁶ COM(2012) 586 final, 3.10.2012.

käsittelevä tilaisuus – keskityttiin muutossuunnitelman keskeiseen aiheeseen, nimittäin inhimillistä kehitystä tukevaan osallistavaan ja kestäväan kasvuun.

Komissio lisäsi vuonna 2012 rahoituksen yhdistelyn käyttöä eli avustusten ja muiden resurssien, kuten lainojen ja pääoman, yhdistämistä luodakseen kullekin hankkeelle sopivan rahoitus pohjan. EU loi kolme uutta yhdistelymekanismia Aasiaa sekä Karibian ja Tyynenmeren alueita varten. Sen jälkeen EU antoi avustuksia yli 400 miljoonan euron edestä, minkä ansiosta avunsaajamaissa voitiin toteuttaa investointihankkeita, joiden yhteissumma oli noin 10 miljardia euroa.

Komissio alkoi myös laatia tuloraportointia koskevaa kattavaa kehystä sekä uudistaa hankkeiden ja ohjelmien toteutuksen seuranta- ja raportointijärjestelmiä. EU:n ja jäsenvaltioiden yhteisessä ohjelmasuunnittelussa edistyi vuonna 2012 kuudessa maassa: Etiopiassa, Ghanassa, Guatemalassa, Laosissa, Malissa ja Ruandassa. Yhteinen ohjelmasuunnittelu oli jo aloitettu Haitissa ja Etelä-Sudanissa osana aikaisempaa prosessia tulosten ja avun vaikutuksen parantamiseksi. Lisäksi käynnistettiin yhteisen ohjelmasuunnittelun laajentamista koskeva prosessi arvioimalla sen toteutettavuutta yli 40 uudessa maassa.

Elintarviketurva ja ravitsemus

Maailman ihmisistä 870 miljoonaa ei saanut riittävästi ruokaa vuonna 2012. Selviytymiskyvyn kehittämistä koskevassa lokakuussa hyväksytyssä tiedonannossa lueteltiin kymmenen keinoa parantaa haavoittuvimmassa asemassa olevien kansojen selviytymiskykyä. Keinot vaihtelevat kansallisista selviytymisstrategioista ja katastrofien ehkäisy-/hallintasuunnitelmista tehokkaisiin varhaisvaroitusjärjestelmiin katastrofeille alttiissa maissa sekä innovatiivisiin lähestymistapoihin riskinhallintaan. Toiminta perustuu seuraavissa EU:n aloitteissa saatuihin lupaaviin tuloksiin: Sahelin alueen selviytymiskyvyn kehittämisen aloitetta tukeva maailmanlaajuinen yhteenliittymä (*Alliance Globale pour l'Initiative Résilience*, AGIR-Sahel) ja Afrikan sarven selviytymiskyvyn tukeminen (*Supporting Horn of Africa Resilience*, SHARE). Molemmilla pyritään katkaisemaan kuivuuden, nälän ja köyhyyden noidankehä koordinoimalla jatkuvasti humanitaarista apua ja kehitysapua.

EU:n perustaman **miljardin euron elintarvikerahoitusvälineen** avulla on parannettu yli 59 miljoonan ihmisen elämää 49 maassa kolmen vuoden aikana, minkä lisäksi siitä on annettu välillistä tukea noin 93 miljoonalle ihmiselle. Saavutettu edistys on muun muassa kahden ohjelman ansiota: karjan rokotusohjelma, jonka puitteissa rokotettiin yli 44,6 miljoonaa eläintä, ja 1,5 miljoonalle ihmiselle annettu maataloustuotannon koulutus.

Ravitsemus on kiinteä osa kehitysyhteistyöpolitiikkaa. EU sitoutui vuonna 2012 auttamaan kumppanimaita vähentämään pituuskasvun hidastumisesta kärsivien lasten lukumäärää vähintään 7 miljoonalla vuoteen 2025 mennessä. Ruokaturvaa koskevasta EU:n temaattisesta ohjelmasta annettiin 5 miljoonaa euroa *Scaling Up Nutrition* (SUN) –liikkeen sihteeristön kautta kansallisten toimien tukemiseen ja riittävän ravitsemuksen turvaamiseen raskauden alusta lapsen toiseen syntymäpäivään saakka. Vuoden 2012 loppuun mennessä SUN-liikkeeseen oli liittynyt 33 kehitysmaata, eli se kattoi 59 miljoonaa hidastuneesta pituuskasvusta kärsivää lasta 165 miljoonasta koko maailmassa. EU:lla oli merkittävä asema myös toukokuussa pidetyssä G8-huippukokouksessa, jossa käynnistettiin *New alliance to improve food and nutrition security* –aloite⁷. Vuoden 2012 syksyllä alettiin myös valmistella

⁷ Komission lehdistötiedote IP-12-490, 18.5.2012.

äitien ja lasten ravitsemuksen parantamista koskevaa tiedonantoa, joka oli tarkoitus hyväksyä maaliskuussa 2013.

Sosiaalinen suojelu

Yhteiskunnan heikoimmat jäävät liian usein jälkeen vaurautta luotaessa. Maailman väestöstä ainoastaan 20 prosenttia nauttii riittävästä sosiaalisesta suojelusta. Sosiaalisen suojelun puute estää pitkän aikavälin kestävästä kehitystä. Komissio antoi elokuussa sosiaalista suojelua koskevan tiedonannon, jossa selitetään, kuinka kehitysyhteistyöllä voidaan vahvistaa sosiaalista suojelua koskevia politiikkoja ja järjestelmiä. Siinä on ehdotuksia, joilla voidaan tukea kumppanimaita erityisesti sosiaalisen suojelun vähimmäistason luomisessa ja toimenpiteiden toteuttamisessa työpaikkojen luomiseksi ja työllistymismahdollisuuksien parantamiseksi. Tiedonannossa on myös ehdotuksia siitä, kuinka EU voi tukea sosiaalisen turvattomuuden perimmäisten syiden poistamista. Ehdotukset esitettiin laajan julkisen kuulemisen jälkeen, ja EU:n kehitysyhteistyöministerit ja Euroopan parlamentti keskustelevat niistä vuonna 2013. Ehdotukset ovat muutossuunnitelman mukaisia ja koskevat entistä kokonaisvaltaisemman lähestymistavan omaksumista inhimilliseen kehitykseen. EU on ilmaissut kannattavansa kansallisesti määriteltyjen sosiaalisen suojelun vähimmäistasojen käsitettä, vaikuttanut sen hyväksymiseen G20-ryhmässä ja vaikuttanut sosiaalisen suojelun vähimmäistasoja koskevan suosituksen antamiseen vuonna 2012 järjestetyssä kansainvälisessä työkonferenssissa.

Siirtymäyhteiskuntien tukeminen

Lokakuussa annetussa yhteisessä tiedonannossa ”EU:n tuki pysyväälle muutokselle siirtymäyhteiskunnissa”⁸ tarkastellaan sitä, miten EU voi auttaa siirtymätalouksia onnistuneen ja pysyvän muutoksen toteuttamisessa. Se pohjautuu EU:n omiin kokemuksiin laajentumisprosessista, naapuruuspolitiikasta ja kehitysyhteistyöstä sekä yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan (YUTP) ja yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan (YTPP). Tiedonannossa esitetään joitakin konkreettisia toimenpiteitä, joilla EU voi tukea paremmin kyseisiä maita saavuttamaan pysyviä uudistuksia.

Kestävää energiaa kaikille

YK:n aloitteen ”Kestävää energiaa kaikille” (SE4ALL) tavoitteiden tukeminen pääsi vauhtiin vuonna 2012. Korkean tason työryhmä – johon kuuluu kehitysyhteistyöstä vastaava komission jäsen Andris Piebalgs – luotsasi aloitteen ensimmäistä vaihetta. Sen tavoitteena on mobilisoida hallituksia, yksityissektoria ja kansalaisyhteiskuntaa tarjoamaan nykyaikaisia energiapalveluja kaikille, parantaa energiatehokkuutta kaikilla tasoilla ja kaksinkertaistaa uusiutuvan energian osuus koko maailman energialähteiden yhdistelmässä.

Komissio ja Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajavaltio Tanska järjestivät EU:n SE4ALL-huippukokouksen huhtikuussa. Komission puheenjohtaja José Manuel Barroso esitti siellä kunnianhimoisen tavoitteen auttaa kehitysmaita tarjoamaan kestäviä energiapalveluja 500 miljoonalle ihmiselle vuoteen 2030 mennessä. Komissio osoitti 400 miljoonaa euroa energiaan liittyviin toimiin Saharan eteläpuolisessa Afrikassa rahoitusta yhdistämällä. Se myös myöntää 65 miljoonaa euroa EU:n teknisen avun välineestä, ja maaseudun sähköistys Hankkeisiin AKT-maiden alueella myönnetään yli 75 miljoonaa euroa.

⁸ JOIN(2012) 27 final, 3.10.2012.

Energia-alan välineestä jo rahoitettujen hankkeiden ansiosta nykyaikaisten energiapalvelujen saatavuus on parantunut, mistä hyötyy yli 12 miljoonaa ihmistä ATK-maiden alueella.

Rio+20: kohti vihreämpää taloutta

EU varmisti, että kesäkuussa pidetyssä YK:n kestävän kehityksen kokouksessa (Rio+20) annettiin sitoumukset, jotka koskevat muun muassa seuraavia aloja: vesihuolto, valtameret, maaperä ja ekosysteemit, ihmisarvoinen työ, sosiaalinen suojelu, energia, kestävä maatalous ja elintarviketurva. Kokouksessa hyväksyttiin tulevaisuutta koskeva julistus *The Future We Want*⁹, Osallistava vihreä talous tunnustettiin ensimmäistä kertaa tärkeäksi välineeksi kestävän kehityksen saavuttamisessa ja köyhyyden vähentämisessä. Samalla tunnustettiin, että on toteutettava kiireellisiä toimia kestävämmien kulutus- ja tuotantotapojen korjaamiseksi. Siinä tarjoutui tilaisuus työskennellä erilaisten maiden kanssa, jotka haluavat kehittää yhdessä vihreää taloutta koskevia politiikkoja. Lisäksi päätettiin laatia kestävä kehityksen tavoitteet sekä vaihtoehtoja toimivaksi kestävä kehityksen rahoitusstrategiaksi.

Vuosituhattavoitteiden saavuttaminen

EU:n hankkeilla ja ohjelmilla autetaan saavuttamaan vuosituhattavoitteet kaikilla mantereilla ja alueilla. Kaiken kaikkiaan maailmassa on edistytty merkittävästi näiden tavoitteiden saavuttamisessa. Tuoreimpien lukujen¹⁰ mukaan äärimmäisessä köyhyydessä elävien ihmisten osuus maailmassa on jo puolitetty, ennen tavoitteeksi asetettua vuotta 2015.

Huomattavaa parannusta on tapahtunut sellaisilla aloilla kuin puhtaan juomaveden saatavuus, ala-asteikäisten koulunkäynti ja HIV-tartunnat, vaikka erot kaupunkien ja maaseudun välillä ovat edelleen suuret. Haasteita on yhä jäljellä, varsinkin osa Saharan eteläpuolisesta Afrikasta ja konflikteista kärsivät maat ovat kaukana tavoitteista. Työtä on tehtävä maailmanlaajuisesti erityisesti nälän torjunnan, imeväis- ja äitiyskuolleisuuden, veden laadun ja sanitaation aloilla.

Vuosituhattavoitteita koskevan EU:n yhden miljardin euron aloitteen puitteissa käynnistettiin lukuisia ohjelmia vuonna 2012. Aloitteen tavoitteena on edistää vuosituhattavoitteiden saavuttamista nopeammin 36 AKT-maassa sekä antaa rahoitusta niihin tavoitteisiin, joiden saavuttamisessa on jääty eniten jälkeen, ja tulosperusteista rahoitusta maille, jotka ovat käyttäneet tukea menestyksekkäästi.

Vuosituhattavoitteita koskeva aloite käytännössä:

Veden toimittaminen laiminlyödyille alueille Togossa

Vuosituhattavoitteita koskevasta EU:n aloitteesta on myönnetty 16,7 miljoonaa euroa vesihuolto- ja sanitaatiosektorille Etelä-Togon merelliselle alueelle, jossa lähes puolet väestöstä asuu ja johon 90 prosenttia talouden toiminnasta on keskittynyt. Ainoastaan 13 prosentilla ihmisistä tällä alueella on puhdasta juomavettä, jota saadaan perinteisistä vedenottopaikoista tai vesipumpuilla. Vuoteen 2016 mennessä on tarkoitus rakentaa tai kunnostaa 467 vedenottopaikkaa ja 6 000 käymälää sekä antaa koulutusta 8 500:lle julkisen sektorin työntekijälle ja sidosryhmälle. Kahdella hankkeella, joita UNICEF ja Saksan Punainen Risti järjestävät yhdessä, on tarkoitus tyydyttää 140 maaseutuyhteisön juomaveden ja saniteettilaitteiden tarve alueella sekä antaa hygieniakoulutusta perheille siten että keskitytään erityisesti lapsiin.

⁹ <http://www.un.org/en/sustainablefuture>.

¹⁰ <http://www.un.org/millenniumgoals/pdf/MDG%20Report%202012.pdf>.

Vuoden 2015 jälkeistä aikaa koskevan kehyksen valmistelu

Vuoden 2012 aikana päästiin vauhtiin syyskuussa 2013 pidettävän YK:n erityistapahtuman valmisteluissa, jossa kartoitetaan vuosituhattavoitteiden saavuttamisessa tapahtunutta edistystä. Myös neuvotteluissa uudesta vuoden 2015 jälkeistä aikaa koskevasta kehyksestä edistyttiin. Komission tiedonantoa koskeva työ, kuten julkinen kuuleminen, aloitettiin heinäkuussa, ja komissaari Andris Piebalgs nimitettiin vuoden 2015 jälkeistä aikaa käsittelevän YK:n korkean tason paneelin jäseneksi. Tiedonanto oli tarkoitus hyväksyä helmikuussa 2013, ja siinä ehdotetaan periaatteita, joiden mukaisesti EU lähestyisi vuoden 2015 jälkeisen kokonaisvaltaisen kehyksen laatimista. Kehyksessä kootaan yhteen köyhyyden poistaminen ja kestävä kehitys sekä vuosituhattavoitteiden tarkastelu ja Rio+20-kokouksen jatkotoimet. Neuvoston odotetaan hyväksyvän tämä lähestymistapa kesäkuussa 2013.

EU:n rooli maailmassa

Vuonna 2012 keskityttiin erityisesti hyvään hallintoon, joka on olennaisen tärkeä osallistavan ja kestäväen kehityksen kannalta. EU otti toiminnassaan huomioon muutossuunnitelman ja vuonna 2011 annetun yhteisen tiedonannon ”Ihmisoikeudet ja demokratia keskeisenä osana EU:n ulkoisia toimia – kohti tehokkaampaa lähestymistapaa”¹¹ ja hyödynsi useita ulkoisia välineitään voidakseen helpottaa uudistusten tekemistä siirtymämaissa, tulla aktiivisesti väliin kriisitilanteissa, turvata vakauden ja tukea vapaita ja rehellisiä vaaleja. EU vähensi kanssakäymistä ihmisoikeuksia rikkovien maiden kanssa ja otti käyttöön laajakantoisia rajoittavia toimenpiteitä sortohallintoja vastaan ja ohjasi apua kansalaisyhteiskunnalle ja sorretulle väestölle. Esimerkiksi **Syyrian** humanitaarisen kriisin paheneminen ja ihmisoikeuksien järjestelmällinen rikkominen johtivat siihen, että EU keskeytti kahdenvälisen taloudellisen avun antamisen Syyrialle ja otti käyttöön voimakkaita pakotteita ja kanavoivatukensa suoraan sorretulle väestölle.

Kaiken kaikkiaan EU keskittyi kaikkialla maailmassa toteuttamassaan yhteistyössä edelleen vuosituhattavoitteiden saavuttamiseen. Siitä huolimatta, että edellytykset onnistua tarjoamaan perusasteen koulutus kaikille vuoteen 2015 mennessä ovat hyvät, keskeisten vuosituhattavoitteiden saavuttaminen aikataulussa on yhä epätodennäköistä **Saharan eteläpuolisessa Afrikassa**. Merkittäviä haasteita ovat edelleen äärimmäinen köyhyys, lapsikuolleisuus ja äitiysterveys. EU:n tuen täytäntöönpanossa saatiin hyviä tuloksia Saharan eteläpuolisessa Afrikassa vuonna 2012; rahoitussitoumukset olivat yhteensä 4,014 miljardia euroa. Useissa maissa ylitettiin vuotuiset tavoitteet, koska hankkeiden ja ohjelmien täytäntöönpanossa edettiin odotettua paremmin. Paras saavutus oli 40 miljoonan euron suuruisen budjettitukierän maksaminen **Malawille** joulukuussa 2012 maassa tapahtuneen myönteisen kehityksen vuoksi.

Komissio järjesti kesäkuussa korkean tason kokouksen parantaakseen kestävästi kaikkein haavoittuvimpien väestöosien selviytymiskykyä **Sahelin alueella**. Kokouksessa sovittiin selviytymiskykyä koskevan kumppanuuden luomisesta useiden sidosryhmien aloitteen avulla (AGIR–Sahel, *Alliance globale pour l'initiative Résilience - Sahel*).

AGIR tarjoaa etenemissuunnitelman, jolla pyritään lisäämään alueella kroonisesta vajaaravitsemuksesta kärsivien selviytymiskykyä. Lisäksi päästiin yhteisymmärrykseen potentiaalisesta 750 miljoonan euron investoinnista kolmen vuoden aikana kausiluonteisten turvaverkkojen luomiseen sekä tarpeesta investoida terveydenhoitoon ja muille sosiaalialoille, elintarvikemarkkinoiden toimintaan ja naisten, myös maataloudessa työskentelevien naisten, voimaannuttamiseen.

Komissio täydensi EU:n laaja-alaista apua, jota myönnettiin **Afrikan sarven alueelle** vuoden 2011 kuivuuden jälkeen, käynnistämällä Afrikan sarven alueen selviytymiskykyä tukevan aloitteen (*Supporting HoA Resilience*, SHARE), jolla kannustetaan tekemään alueen elpymistä ja selviytymiskykyä tukevia investointeja. EU:n sitoumuksen vauhdittamiseksi vuosina 2012–2013 tehtiin yli 250 miljoonan euron edestä suunnitelmia, jotka koskivat muun muassa maatalous- ja kotieläintuotantoa, ravitsemusta, karjan terveyttä, vedenjakelua ja luonnonvarojen hoitoa. Komissio korostaa, että SHARE-aloitteen puitteissa olisi painotettava suhteellisesti enemmän Afrikan sarven alankoja, mikä vastaa suurelta osin alueita, joilla harjoitetaan pääsääntöisesti paimentolaisuutta (ja maanviljelyä). SHARE-aloite on osa Afrikan sarven aluetta koskevia strategisia puitteita, joiden mukaista kokonaisvaltaista

¹¹ KOM(2011) 886 lopullinen, 12.12.2011.

lähestymistapaa EU noudattaa toiminnassaan alueella ja tukiessaan alueen ihmisiä näiden pyrkiessä lisäämään rauhaa, vakautta, turvallisuutta ja vaurautta vastuullisen hallinnon alaisuudessa. Strategisten puitteiden toteuttamista edistettiin myös useilla kehitys yhteistyöhankkeilla ja neljällä YTPP-operaatiolla.

EU:lla oli vuoden 2012 aikana keskeinen rooli **Malissa**. EU varmisti kansainvälisen yhteisön mobilisaation sen jälkeen, kun armeija aloitti kapinan/vallankaappauksen ja terroristiryhmät uhkasivat vallata Pohjois-Malin. EU työskenteli poliittisen tilanteen laukaisemiseksi ja toteutti toimia armeijan muodostamiseksi uudelleen sekä tuki merkittävästi afrikkalaisten ja ranskalaisten joukkojen väliintuloa vuoden 2013 alussa. Väliintulolla oli YK:n turvallisuusneuvoston hyväksyntä. EU järjesti Malissa avunantajien kokouksen toukokuussa 2013 haaliakseen tukea maan jälleenrakennukseen. Kriisi toi esiin EU:n kokonaisvaltaisen lähestymistavan tarkoituksenmukaisuuden ja EU:n päättäväisyyden tukea merkittävästi Malin jälleenrakentamista ja vakauttamista sekä kestävän rauhan luomista erityisesti maan pohjoisosissa. Vaikka Malin poliittisen ja turvallisuuspoliittisen kriisin kestävä ratkaiseminen on rauhan ja kehityksen edellytys koko Sahelin alueella, on myös puututtava koko Sahelin laajuisiin turvallisuus- ja kehitysongelmiin.

Keskinäinen vastuu ja yhteinen sitoutuminen ihmisoikeuksiin, demokratiaan ja oikeusvaltioperiaatteeseen ovat **Euroopan** uudistetun **naapuruuspolitiikan (ENP)**¹² ytimessä. Euroopan naapuruuspolitiikalla pyritään ennen kaikkea tukemaan ns. syvädemokratiaa. Ylätason ohjelmista on myönnetty lisämäärärahoja eteläiselle ja itäiselle naapurialueelle: kumppanuutta, uudistuksia ja osallistavaa kasvua tukeva ohjelma (SPRING) ja itäistä kumppanuutta koskeva integraatio- ja yhteistyöohjelma (EaPIC).

Arabikevät pyyhkäisi **eteläisen naapurialueen** yli. EU toteutti sen vuoksi toimia koko vuoden 2012 ajan noudattaen enemmällä enemmän -periaatetta¹³. Kyseessä on kannustinperusteinen lähestymistapa, jonka tarkoituksena on tukea uudistuksia toteuttavia ja syvädemokratiaa rakentavia kumppaneita. Ylätason SPRING-ohjelman ansiosta periaatetta noudatetaan käytännössä: ohjelmasta myönnetään lisätukea kumppanimaille, jotka osoittavat aitoa sitoutumista ja edistystä.

Asuinsijoiltaan siirtymään joutuneiden syyrialaislasten koulutus

EU:n ohjelmasta varataan 10 miljoonaa euroa asuinsijoiltaan siirtymään joutuneiden ja koulutuksen ulkopuolelle jääneiden syyrialaislasten koulutukseen. Ohjelmaa toteutetaan UNICEFin kautta, ja sen tavoitteena on tarjota maksutta 5 500:lle haavoittuvassa asemassa olevalle syyrialais- ja jordanialaislapselle virallista koulutusta ja muita olennaisia koulutuspalveluja 39 koulussa eri puolilla Jordaniaa yhdessä vastaanottavissa yhteisöissä Jordaniassa opiskelevien lasten kanssa. Hankkeella tuetaan Jordanian koulutusjärjestelmää sekä kansallisella että yhteisöjen tasolla.

EU jatkoi yhteistyötä **itäisellä naapurialueella** tukemalla kumppanimaiden uudistusprosesseja. Toukokuussa annettu yhteinen tiedonanto ”Itäinen kumppanuus:

¹² Vuonna 2011 suoritetun ENP:n strategisen uudelleentarkastelun jälkeen tarkasteltiin EU:n kehittyvää suhdetta sen naapuruuspolitiikan kumppaneihin ja siirtymävaiheessa oleviin eteläisen Välimeren maihin. Komission ja korkean edustajan, varapuheenjohtajan 25.5.2011 antamassa yhteisessä tiedonannossa ”Uusi strategia muutostilassa olevia naapurimaita varten” hahmotellaan uutta ENP-visiota 8.3.2011 annetun yhteisen tiedonannon ”Demokratiaan ja yhteiseen vaurauteen tähtäävä kumppanuus eteläisen Välimeren maiden kanssa” pohjalta.

¹³ Yhteinen tiedonanto KOM(2011) 200, 8.3.2011.

etenemissuunnitelma syksyn 2013 huippukokousta edeltävää aikaa varten¹⁴ oli tärkeä askel valmisteltaessa tulevaa työtä. Siihen liittyvillä kahdenvälisillä ja monenvälisillä etenemissuunnitelmilla ohjataan kumppanuuden toteutusta ennen Vilnan huippukokousta. EaPIC-ohjelmasta annettiin korotettua rahoitustukea Armenialle, Georgialle ja Moldovalle.

EU toimi erityisen aktiivisesti **Aasiassa** vuonna 2012, jolloin järjestettiin useita korkean tason kokouksia, vierailuja ja huippukokouksia ja joka huipentui marraskuussa Laosissa pidettyyn yhdeksänteen Asem-huippukokoukseen. Useiden aasialaisten kumppanien kanssa edistettiin hyvin puitesopimuksia, kumppanuus- ja yhteistyösopimuksia ja vapaakauppasopimuksia koskevassa työssä. EU jatkoi työskentelyä alueellisten organisaatioiden kanssa. Se sopi uudesta toimintasuunnitelmasta Kaakkois-Aasian maiden liiton (ASEAN) kanssa. Toimintasuunnitelmassa keskitytään kestävään kehitykseen ja osallistavaan kasvuun vuosina 2013–2017.

Uudistus Myanmarissa/Burmassa

EU tukee Myanmarissa/Burmassa tapahtuvaa suurta poliittista ja taloudellista siirtymää ja keskeytti rajoittavien toimenpiteiden soveltamisen toukokuussa 2012. Komissio on nyt täysin sitoutunut tekemään kehitysyhteistyötä hallituksen kanssa. Kehitysyhteistyön arvo on yli kaksinkertaistunut, ja se on laajentunut eri aloille. Komissaari Andris Piebalgs kävi Myanmarissa/Burmassa helmikuussa 2012 ja ilmoitti 150 miljoonan euron tukipaketista maan demokraattisiin uudistuksiin, joilla on tarkoitus synnyttää kestävä kasvua ja kehitystä koko kansalle. Tästä tukipaketista, josta 100 miljoonaa euroa oli jo sidottu vuoden 2012 loppuun mennessä, annetaan täydentävää tukea terveydenhoitoon, koulutukseen, toimeentulomahdollisuuksien parantamiseen, asuinsijoiltaan siirtymään joutuneiden ihmisten auttamiseen ja hallituksen valmiuksien kehittämiseen kohdennettujen nykyisten tukien lisäksi. Korkea edustaja, varapuheenjohtaja Catherine Ashton avasi virallisesti EU:n uuden toimiston Yangonissa huhtikuun vierailunsa aikana, ja EU aloitti syyskuussa menettelyt yleisen tullietuusjärjestelmän (GSP) uudelleen käyttöönottamiseksi, mikä auttaa Myanmarin/Burman viennin laajentamista Eurooppaan. Komission puheenjohtaja José Manuel Barroso avasi marraskuussa 2012 Myanmarin rauhankeskuksen, jolla on keskeinen asema etnisessä rauhanprosessissa ja jonka perustamiseen EU myönsi tukea.

Afganistan on edelleen painopistealue. Neuvosto uudisti toukokuussa Afganistania koskevan EU:n pitkän aikavälin sitoumuksen, jossa se lupautuu vähintään säilyttämään avun tason joukkojen vuonna 2014 tapahtuvan lähdön jälkeen sekä tukemaan afganistanilaisten ponnisteluja vahvistaa siviilipoliisitoimintaa ja oikeusvaltiota. Tämä sitoumus oli pohjana EU:n Chicagossa, Kabulissa ja Tokiossa pidetyissä kansainvälisissä konferensseissa antamille lupauksille. EU myönsi 185 miljoonaa euroa tukea terveyden ja sosiaalisen suojelun aloille vuonna 2012. EU jatkoi oikeusvaltioperiaatesitoumuksensa toteuttamista keskittyen erityisesti poliisityöhön. Lisäksi Afganistan saa muun muassa ihmisoikeus-, kansalaisyhteiskunta- ja elintarviketurvateemojen mukaisesti kohdennettua apua.

Keski-Aasia – edelleen hauras ja erittäin haavoittuvassa asemassa oleva alue – on EU:lle tärkeä. EU:n kehitysyhteistyösitoumukset alueelle olivat yhteensä 117 miljoonaa euroa vuonna 2012. EU:n ja Keski-Aasian strategia, jota tarkistettiin vuonna 2012¹⁵, on edelleen voimassa, ja EU:n ulkoasiainneuvosto ilmaisi tyytyväisyytensä suhteiden lujittamiseen Keski-Aasian valtioiden kanssa ja vahvisti strategian olevan asianmukainen. Kaikki strategian

¹⁴ JOIN(2012) 13 final, 15.5.2012.

¹⁵ Ulkoasiainneuvoston 3179. kokous:

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/131149.pdf.

painopistealueet ovat edelleen tärkeitä: ihmisoikeudet, oikeusvaltioperiaate, hyvä hallinto ja demokratiakehitys; nuoriso ja koulutus; talouskehitys, kauppa ja investoinnit; energia ja liikenne; ympäristön kestävyys ja vesihuolto sekä yhteisten uhkien ja haasteiden käsittely. Vuonna 2012 EU:n kehitysyhteistyössä painotettiin koulutusta, julkista varainhoitoa ja Keski-Aasian investointikehystä (IFCA) sekä yksityisen sektorin kehittämistä ja aluetason rajatylittävää turvallisuutta.

Latinalainen Amerikka on kokonaisuutena edistynyt huomattavasti vuosittuhattavoitteiden saavuttamisessa. EU:n ja Latinalaisen Amerikan maiden kahdenvälisessä yhteistyössä keskityttiin useisiin aloihin, kuten hyvä hallinto, korruption torjunta, koulutus, ilmasto ja biodiversiteetti sekä talouden tukeminen.

Suhteissa **Karibian** alueen kanssa keskityttiin vuonna 2012 lukuisten aikaisempina vuosina käynnistettyjen aloitteiden seurantaan ja päätökseen saattamiseen. Painopisteenä on edelleen alueen kanssa käytävän poliittisen vuoropuhelun jatkaminen ja vahvistaminen, ja EU ja Karibian AKT-valtioiden foorumi (Cariforum) todella kävivät poliittista vuoropuhelua. Vuonna 2012 perustettiin Karibian investointiväline, joka otettiin virallisesti käyttöön vuoden 2013 alussa.

Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen merkitystä EU:lle lisäsivät vuoden 2012 aikana sen hyvä taloudellinen suorituskyky sekä yhä vankempi ja laajempi sitoutuminen demokratian arvoihin ja ihmisoikeuksiin. Suhteita haittasi kuitenkin Argentiinan tuontilisenssirajoitusten kaltaisten kilpailua rajoittavien, kauppasuhteisiin haitallisesti vaikuttavien kauppapatojen huolestuttava yleistyminen.

Vuonna 2012 annettiin yhteinen tiedonanto ”EU:n ja Tyynenmeren alueen kehityskumppanuuden uudistaminen”¹⁶. EU jatkoi yhteistyötä **Tyynenmeren** alueen kanssa, ja EU:lle yhteistyön kohokohtana oli osallistuminen Tyynenmeren saarten 43. foorumiin elokuussa Cookinsaarilla. Alueen valtionpäämiehet kokoontuivat tilaisuuteen määrittelemään painopisteitä ja antamaan arvokkaan panoksensa kehitysavun tehostamiseksi. Toisessa EU:n ja Tyynenmeren alueen foorumin ministerikokouksessa kesäkuussa käsiteltiin seuraavia aiheita: turvallisuus, hyvä hallinto, ihmisoikeudet, sukupuolten tasa-arvo, kehitys, ilmastonmuutos ja valtamerien luonnonvarojen kestävä hallinta.

Toistuvista ja koordinoituista pyrkimyksistä huolimatta Tyynenmeren alue on edelleen jäljessä kaikkien vuosittuhattavoitteiden saavuttamisessa. Tilanteen korjaamiseksi vuonna 2012 hyväksyttiin useita Tyynenmeren alueen AKT-maissa toteuttavia EU-hankkeita. Rahoitusta myönnettiin myös vuosittuhattavoitteita koskevasta aloitteesta.

Komissio teki kesäkuussa ehdotuksen neuvoston päätökseksi ”**merentakaisien maiden ja alueiden** assosiaatiosta Euroopan unioniin”¹⁷. Brysselissä järjestettiin tammikuussa 10. MMA–EU-foorumi, johon osallistuivat merentakaisien maiden ja alueiden edustajat sekä niiden neljän jäsenvaltion edustajat, joiden alaisia ne ovat (Alankomaat, Ranska, Tanska ja Yhdistynyt kuningaskunta). Foorumissa keskusteltiin assosiaation uudistamisesta sekä Euroopan kehitysrahaston varojen ohjelmasuunnittelusta ja käytöstä.

Tuleva kehitys

¹⁶ JOIN(2012) 6 final, 21.3.2012.

¹⁷ COM(2012) 362 final, 16.7.2012. Ehdotuksen pohjana ovat voimassa olevan päätöksen huolellinen arviointi, lukuisten kuulemisten tulokset, komission, neuvoston, merentakaisien maiden ja alueiden (MMA) ja jäsenvaltioiden poliittiset lausunnot sekä ulkopuolisia tutkimuksia.

Vuosi 2013 on tärkeä niiden neuvottelujen kannalta, joita käydään vuoden 2015 jälkeistä aikaa koskevasta kehyksestä, ja komissio antoi siihen liittyen helmikuussa 2013 tiedonannon ”Ihmisarvoinen elämä kaikille: köyhyyden poistaminen ja kestävä tulevaisuuden turvaaminen maailmanlaajuisesti”. Neuvoston päätelmät asiakirjasta annettiin kesäkuussa 2013, ja niissä vahvistetaan EU:n yhteinen lähestymistapa vuoden 2015 jälkeistä aikaa koskevasta kehyksestä käytäviin neuvotteluihin. Tämä on erityisen tärkeää, kun otetaan huomioon syyskuussa 2013 pidettävä YK:n erityistapahtuma vuosittuhattavoitteiden saavuttamisessa tapahtuneen edistyksen kartoittamiseksi. Tämän vuoden 2015 jälkeistä aikaa koskevan kehyksen yleistavoitteena olisi oltava se, että taataan ihmisarvoinen elämä kaikille, poistetaan köyhyys kaikissa sen ilmenemismuodoissa (taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristön köyhyys) ja turvataan kestävä tulevaisuus maailmanlaajuisesti.

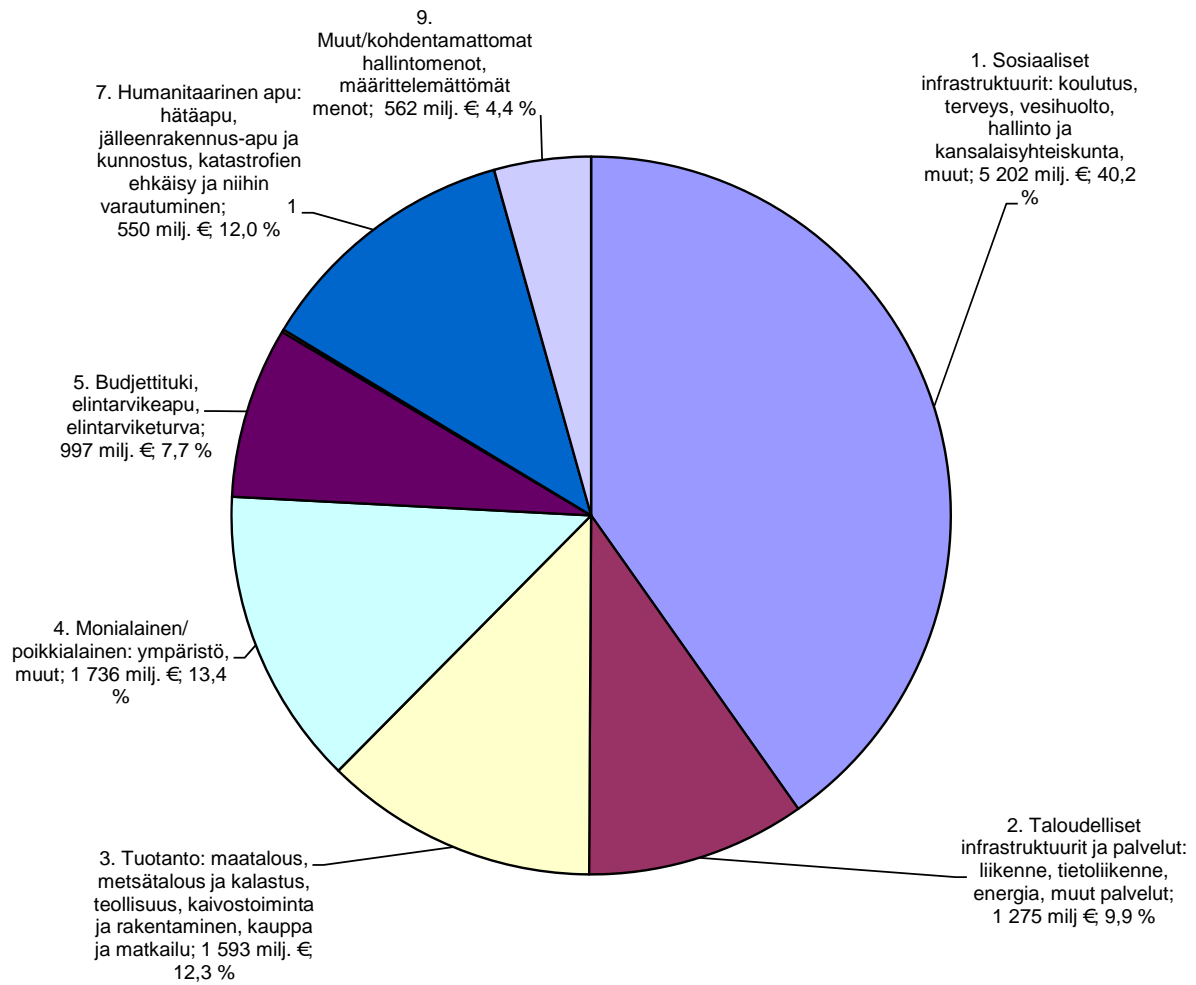
Komissio täydentää edellä mainittua työtä ja pyrkii luomaan julkista keskustelua aiheesta. EU panostaa maailmanlaajuisen vuoropuheluun huhtikuussa 2013 annetulla *The 2013 European Report on Development* -raportilla *Post-2015: global action for an inclusive and sustainable future*¹⁸. Myös marraskuussa 2013 pidettävillä EU:n kehitysyhteistyöpäivillä keskitytään kehitystyön tulevaisuuteen.

Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa käytävät neuvottelut vuosia 2014–2020 koskevasta monivuotisesta rahoituskehyksestä (MRK) jatkuvat. Niiden tavoitteena on päästä toimielinten väliseen sopimukseen ja rahoitusvälineitä koskevien asetusten hyväksyminen vuonna 2013. Komissio jatkaa muutossuunnitelman toteuttamista. Se on myös vuosia 2014–2020 koskevan MRK:n mukaisen ohjelmasuunnittelun ytimessä.

Toiminnan eriyttäminen alkaa vasta uusien rahoitusvälineiden myötä, mutta komissio työskentelee jo nyt sen varmistamiseksi, että siirtyminen uusiin kumppanuuksiin ei häiritse toimintaa. Komissio keskittyy pitkän aikavälin kestävyteen nykyisen MRK:n mukaisten ohjelmien toteuttamisessa.

¹⁸ <http://www.erd-report.eu/erd/index.html>.

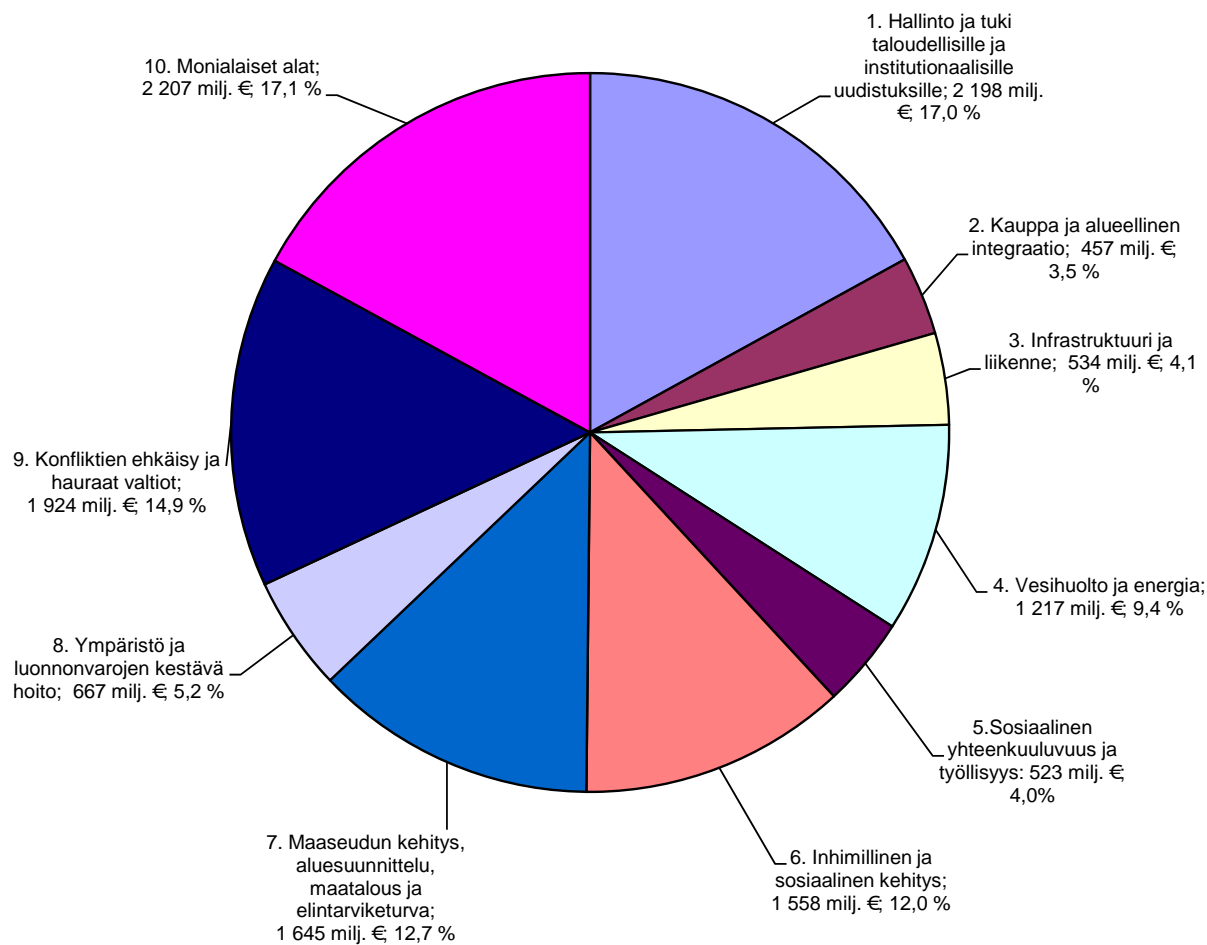
Kaavio 1: Alakohtainen jakauma

Sitoumukset vuonna 2012 (milj. euroa)

Euroopan komission hallinnoimat virallisen kehitysavun resurssit

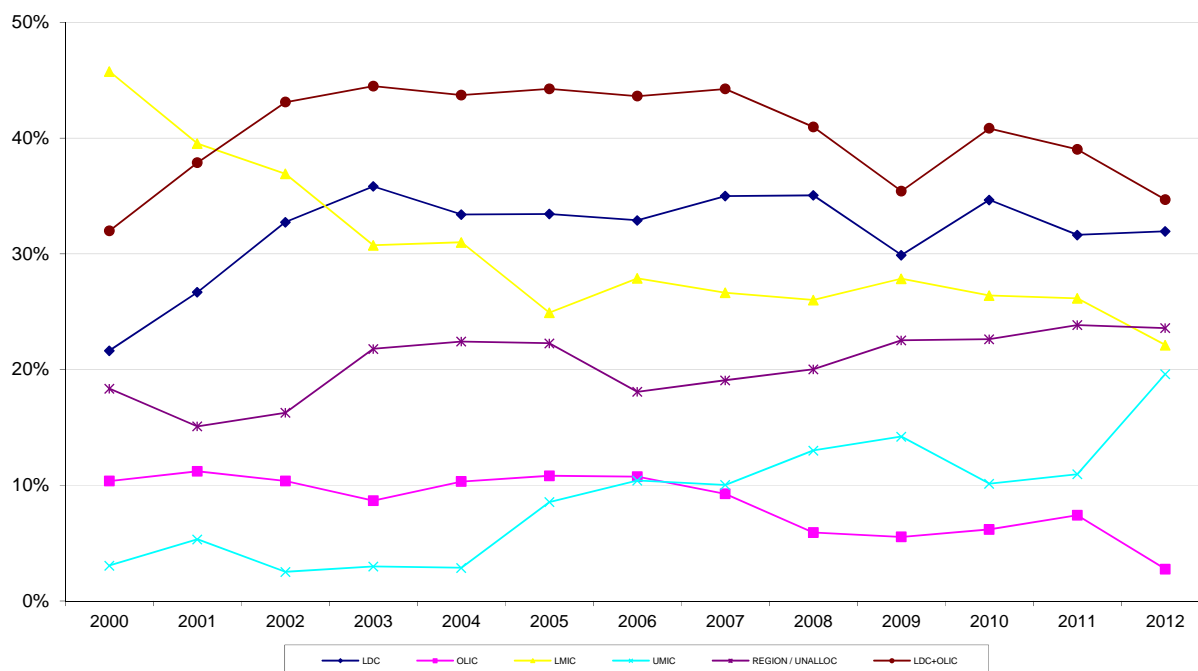
Kaavio 2: Eurooppalainen konsensus – EU:n kehitysyhteistyöhön liittyvät alat

Sitoumukset vuonna 2012 (milj. euroa)

Euroopan komission hallinnoimat julkisen kehitysavun resurssit

Kaavio 3a: Köyhyyden vähentäminen vuosina 2000–2012
Maksut

LDC: vähiten kehittyneet maat

OLIC: muut alhaisen tulotason maat

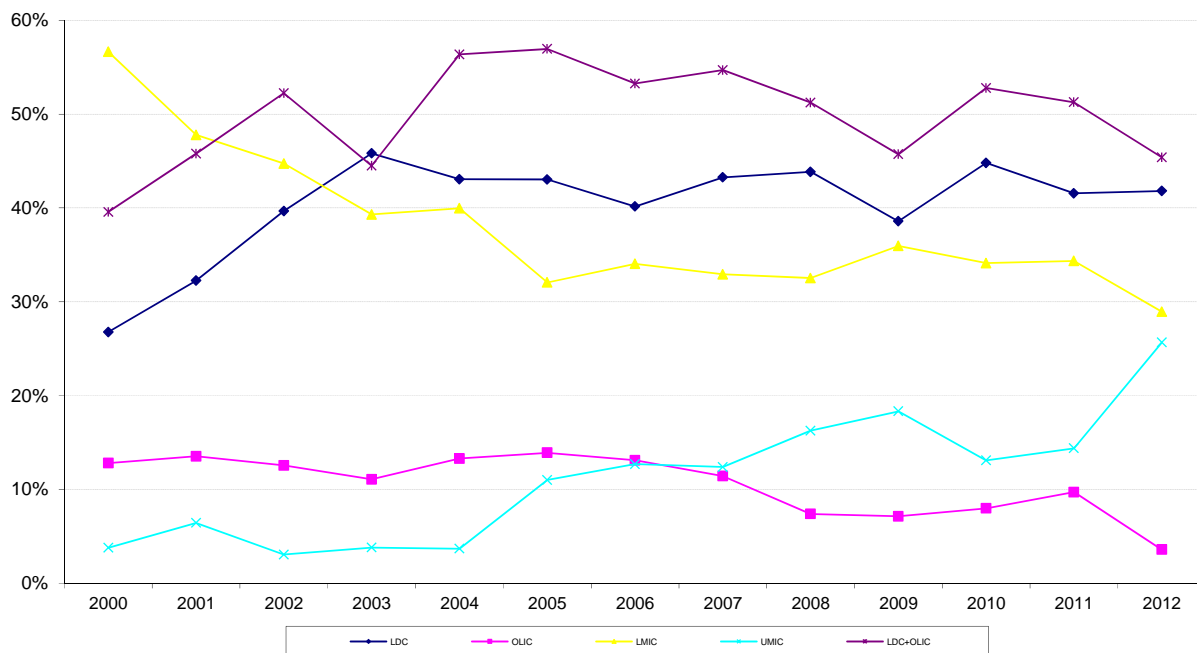
LMIC: alemman keskitulotason maat

UMIC: ylemmän keskitulotason maat

REGION / UNALLOC: alueelliset ohjelmat ja kohdentamattomat määrärahat

Alueelliset ohjelmat ja kohdentamattomat määrärahat hyödyttävät myös köyhimpiä maita (LDC+OLIC).

Kaavio 3b: Köyhyyden vähentäminen vuosina 2000–2012
Maksut

LDC: vähiten kehittyneet maat

OLIC: muut alhaisen tulotason maat

LMIC: alemman keskitulotason maat

UMIC: ylemmän keskitulotason maat

Tämän indeksin esitystavan yhteinäistämiseksi suhteessa muihin avunantajiin se on laskettu myös ilman alueellisia ja kohdentamatattomia määrärahoja.